

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

Feria quarta in ramis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

Feria quarta in ramis.

erat signaculū iusticie ad sacrificacionez valebat punitis ad emū dationē peccati originalis sicut et baptism⁹. Et ut dicit sanctus tho. (iij. par. q. lxxij. ar. vj. ad. iij.) Circūcisio conferebat gratiaz inq̄tum erat signū passionis xp̄i future. ita scz q̄ homo qui accipiebat circūcisionez pfitebatur se suscipere talem fidē vel adultus p se vel alius p puulis. An̄ ⁊ apostol⁹ dicit ad roma. iij. q̄ Abraaz accepit signum circūcisionis iusticie fidei. sed cū ml̄ti essent tempore mortis christi parvuli innocētes circūcisi ⁊ psequens habentes gratiam iustificantem ⁊ habitum fidei manifestum est q̄ apl̄s omnib⁹ deficientib⁹ in fide. q̄ nō sequerēt q̄ oino fides deficeret ecclesie. qz parvuli illi ecclesie membra erant. ⁊ Ad scdam respondetur eodem modo petrus etiam cum nōdum esset p̄stitutus caput ecclesie non figurabat ecclesiam sicut princeps rempublicam suā. ⁊ Ad tertiam respōdetur. negādo assumptum quoniam in illo casu timor mortis nō erat timēdus. s̄z suscipienda mors pro fide xp̄i tuenda. sicut dictum est.

est. vtrum Judas vendēdo xp̄m commiserit symonias. ⁊ Secūda vtrū pctm crucifigentis xp̄i fuit gravissimū. ⁊ Tertia vtrū voluntas humana in xp̄o aliud voluerit q̄ deus voluerit.

D primaz sic pceditur. Et videt q̄ iudas vendēdo christum non comiserit symoniam ⁊ p̄

mo sic. Dumne pctm principaliter in electione cōsistit. sed voluntas eligens nō est de impossibilib⁹ ut dicitur. iij. et̄b. sed vendere christum erat impossibile. quia nō potest aliquo terreno p̄cio compēlari. vñ de sapia dicitur. Prover. iij. Preciosior est cūctis opibus ⁊ omnia que desiderantur huic non valēt comparari. ergo iudas vendere nō potuit xp̄m. ⁊ per cōsequens nō commisit symoniam. ⁊ Secūdo sic. Accipiendo pecunias pro cantandis missis nō comitit symonia. qz nulls tenet suis stipēdijs militare. ⁊ nihilomin⁹ in ecc̄ charistie sacramēto in qualibet missa p̄tinet tot⁹ xp̄s. ergo etiam iudas accipiēdo pecunias vendēdo xp̄m non videtur symoniam comisisse. ⁊ In opposituz est. qz symonia ē studiosa volūtas emendi vel vendēdi aliquid spiritalē vel spūali amerū. s̄z iudas vendit studios⁹ vendēdi xp̄m sanctorū. ergo xp̄m vendēdo

Feria quarta legitur passio s̄m lucas. circa quā p̄nt disputari sequentes q̄stiones. ⁊ Prima

... tōris. Quadiant die ...

moniam comisit. **R**espondeo dicendum sub ista p̄clusionione. q̄ iudas vendendo christum symoniam comisit. **I**sta p̄clusio colligitur aperte ex. c. qui studet. f. q. i. vbi in glo. mouet ista. q. et ponitur p̄fata p̄clusio. quam p̄bat duobus medijs. **T**ū scz q̄a veditur hoiez libez. ff. ad. l. fal. de la. l. f. **T**ū scdo. q̄a vendidit rem sacra. **P**reterea iudas non solū symoniam comisit vendendo xpm. s̄z etiā alia vicia pessima incurrit. **P**rimo q̄dem viciū infidelitatis estimādo xpm sanctū sc̄toꝝ rū infīniti valoris cui nulla res in p̄cio possit cōpari posse vedit. **S**ecdo iurrit viciū p̄sumptiōis maxime et heresis estimādo xps esse rē suam quā posset vendere. **S**ola em̄ illa materia est debita venditioni cui venditor est dñs in hoc ergo q̄ iudas temprauit vendere xpm q̄dammodo protesta tus est se esse dñm xpi. q̄d est hereticum. ergo iudas non tantus symoniacus s̄z infidelis et hereticus fuit veditōdo xpm. **A**d rationes in oppositū. **A**d primā respōdetur q̄ iudas vendere iure nō potuit de facto fecit. vñ symoniam commisit. **A**d scdam r̄ndetur negādo p̄sequētia. **D**icitur em̄ q̄ facere pactionē de missa celebrāda symoniacū est sup̄. si tñ nō habeat alios sup̄. et nō tenetur ex officio missas cātare potest accipere pecuniā sicut cōducticū sacerdotes faciūt. nō q̄si p̄ciū misse. s̄z q̄si sustētāculū vite

D secundaz

questionez sic p̄ceditur Cij. p. q. xlvij. ar. vj. **E**t videt. q̄ p̄ctū crucifigētū xps non fuit grauissimuz. **P**rimo sic. **P**eccatum non est grauissimum q̄d habet excusationē. sed xps excusauit p̄ctū crucifigētū eū dicēs. **P**ater ignosce illis qz nesciūt q̄a faciūt. ergo peccatum eoz nō fuit grauissimū. **S**ecundo sic. **D**ñs ait pilato Jo. xix. **Q**ui tradidit me tibi manus p̄ctū habet. **I**pse aut pilatus fecit xps crucifigi per suos ministros ergo videt fuisse manus peccatū inde p̄ditoris p̄ctō crucifigentiū christū. **T**ertio sic. **C**hristus voluntarie passus est. ergo crucifigentes xpm nō videtur fecisse iniustū. qz vt dicit **A**risto. v. eth. **N**ullus patitur iniustū volens ergo eozū peccatum non fuit grauissimū. **I**n opositum est illud **M**at. xxij. **E**t vos implete mēsurā patz vestroz vbi dicit **E**rysofsto. **Q**uātum ad veritatez excesserunt mēsurā patrū suoz. **I**lli em̄ hoies occiderūt. isti deū crucifixerūt. **R**̄spondeo dicēdū q̄ p̄ctū crucifigētū xps fuit grauissimū. s̄z differēt aliq̄ eoz magis aliq̄ min⁹ i eodē ḡne p̄cti peccauerūt sit ista p̄clusio. p̄ncipes indeoz cū cognouerūt xpm. et si aliqua ignorātia fuit i eis fuit igno

Seria quarta in ramis.

rantia affectata que eos non poterat excusare. gravissime inter omnes peccaverunt. Peccatum enim eorum fuit gravissimum. tum ex genere peccati. tum et malicia voluntatis. Secunda conclusio. minores etiam indei gravissime peccaverunt quantum ad genus peccati minus tamen quam maiores. quia in minoribus in aliquo diminuebatur peccatum propter eorum ignorantiam. Unde super illud Luce. xxiiij. Nesciunt quid faciunt. dicit beda. Pro illis rogat qui nescierunt quid fecerunt. zelum dei habentes sed non habent scientiam. Tertia conclusio. Multo minus graviter peccaverunt gentiles per quorum manus crucifixus est Christus quia excusabatur eorum peccatum. quia scientiam legis non habebant. Quarta conclusio. Judas et principes peccaverunt gravius quam pilatus qui timore cesaris Christum occidit et etiam quam milites qui mandato presidis Christum crucifixerunt. non ex cupiditate sicut Judas. nec ex invidia et odio sicut principes sacerdotum. Ad rationes in oppositum. Ad primam respondetur quod excusatio illa domini non refertur ad principes indeorum sed ad minores. ut dictum est. Ad secundam respondetur negando consequentiam. et ratio est. quia Judas tradidit Christum non pilato sed principibus sacerdotum. qui tradiderunt eum pilato. secundum illud Johannis. xvij. Mens tua et pontifices tui tradiderunt te mihi. Ad tertiam respondetur negando

consequentiam. et ratio est. quia licet Christus voluerit passionem suam pati et deus eam voluit. nunquam tamen actionem indeorum voluit. et ideo occisores Christi ab iniusticia non excusantur. Unde daniel dicitur naut illum ad mortem qui non timuit mittere manum in Christum dominum. sed Saul quem eo petente occidit. ut legitur. ij. Reg. i.

D tertiam questionem preceditur. et dicitur quod in christo voluntas humana non voluit aliquid quod deus vult. **¶** Primo sic arguitur ex illo psal. xxxix. ubi ex persona Christi dicitur. Scriptum est in me ut facerem voluntatem tuam deus meus voluit. sed ille qui voluntatem alicuius facere vult quod ille vult. ergo voluntas humana in christo nihil aliud voluit quam quod divina voluntas i eo. **¶** Secundo sic. Anima Christi habuit perfectissimam caritatem: scilicet caritatem est facere quod homo idem vult quod deus. ergo voluntas humana in Christo nihil aliud voluit quam quod deus vult. **¶** Tertio. Christus fuit verus comprehensor. sed sancti qui sunt comprehensores in patria nihil aliud volunt quam quod deus vult. alioquin non essent beati. quia non haberent quicquid vellent. Beatus enim qui habet quicquid vult. et nihil mali vult. ut dicit augustinus. in libro

factum xpi molitur
 toz. Quadam die

de trini. ergo xps nihil aliud voluit fm voluntate humana qd voluit voluntas diuina ¶ Quarto sic. qto est maior conformitas voluntatis humane ad diuinā. tanto est maior rectitudo voluntatis q in hoc consistit. sicut per glo. ptz super illd psal. Rectos decet colaudatio. sed xps habuit rectissimam voluntate. ergo fuit coformis diuine in volito. ¶ In oppositum arguit ex psenti euangelio vbi ait. No mea voluntas sed tua fiat. Sup quo verbo augu. ptra maximinum. In hoc q xps ait. Non quod ego volo sed quod tu ¶ Aliud ostedit se voluisse q pas. ¶ Rideo dicendū sub duab' conclusionib'. Prima q voluntas humana sensibilitatis vel voluntas rationalis vt natura in xpo voluit aliud q voluntas diuina volebat in ipso. Scda conclusio. voluntas rationalis que est per modum rationis semp idē volebat qd deus. ¶ Pro istarū conclusionū intelligētia et veritate est notandum. Circa sanc. tho. ii. par. q. xviij. ar. v. ¶ In xpo sz humana naturā ponit duplex voluntas. s. voluntas sensualitatis que participatiue voluntas dicitur. et voluntas rationalis. siue psideat per modū nature siue p modū rationis. Et autem dicit Damascen' quadā diuina dispensatione fili' dei ante suā passionē permittebat carni agere et pati que sunt ei ppria et naturalia. et similiter permittebat oibus viribus age

re queq' propria optum expediebat ad finē redēptionis et ostensionē veritatis nature. Damascen' est autē q voluntas sensibilitatis refugit naturaliter dolores sensibiles et corpis lesionē. Similiter etiā voluntas vt natura repudiat ea que sunt nature cōtraria. et que sunt fm se mala puta mortē et alia hmoi. hoc tñ quādoq' voluntas per modū rationis eligere pōt ex ordine ad finem. Sicut etiā in aliquo puro hoie sensibilitas eius et etiā voluntas absoluta psideata refugit vltionē quam voluntas fm rationē elegit ppter finem salutis. Voluntas autem dei erat vt xps dolores et passiones et mortem pateretur. nō q ista essent a deo vilita fm se. sed ex ordine ad finē humane salutis. Unde patent conclusiones prefate. quia scz xps fm voluntatē sensibilitatis. et fm voluntatē rationis que cōsideratur per modum nature aliud poterat velle q deus. que fuit prima conclusio. sed fm voluntate que est per modū rationis semp cōformabatur in volito voluntati diuine. que fuit conclusio secūda. q ptz ex eo q dicit. Non sicut ego volo sed sicut tu. Volebat enim fm voluntatē rationis diuinā voluntatē impleri. quāsi aliud dicit se velle fm aliā eius voluntatē. ¶ Ad rationes in oppositum. ¶ Ad primā respōdet. q ptz respōsio ex distinctione voluntatis duplicis. Unde dicitur

feria quinta in ramis:

¶ christus volebat vt voluntas pa-
tris adimpleret. fm voluntatem
rōnis. nō fm voluntatē sensibili-
tatis aut volūtatis considerate
per modum nature. ¶ Ad secun-
dam eodem modo respondetur
q̄ cōformitas volūtatis huma-
ne ad voluntatē diuinā attendit
fm voluntatē rōnis. fm quā etiā
volūtates amicōr cōcordant. in
q̄rtum ratio p̄siderat aliqd volū-
tū in ordine ad voluntatē amici.
¶ Ad tertiā r̄ndetur negādo cō-
sequentia q̄ r̄ps simul fuit com-
prehēsor ⁊ viator. in q̄rtum sc̄z p̄-
mentē fruebatur deo. ⁊ habebat
carnē passibilē. et ideo ex parte
carnis passibilis poterat in eo
aliud accidere qd̄ repugnaret
naturali volūtati ipsi. ⁊ etiā ap-
petitui sensitivo. qd̄ non p̄tingit
in beatis q̄ tantū sunt cōprehen-
sores. q̄ ita dotati sunt impassi-
bilitate vt nihil posset eis occur-
rere nociuū aut lesiuū. ¶ Ad q̄r-
tam r̄ndetur. negādo p̄sequentia.
Et ratio est. q̄ cōformitas q̄ est
in volūto nō facit rectitudinē vo-
luntatis. q̄ aliqs potest peccare
volēdo. id volūtuz qd̄ deus vult. vt
volendo q̄ pater meus moreretur
⁊ etiā potest mereri in hoc q̄ il-
lud nō vult qd̄ deus vult. vt pau-
lus cupiebat dissolui ⁊ esse cum
x̄po. ⁊ deus volebat q̄ nō dissol-
ueretur. s̄z p̄pter fructū anima-
rum adhuc militaret. s̄z rectitu-
do volūtatis causatur ex modo
volendi. vt sc̄z vellet ex caritate
sicut deus: ⁊ iterum in causa fis-

nali vt p̄pter idem vellet. et ite-
rum in causa efficiendi. vt sc̄z
deus velit eum velle.

Eria quin-
ta in cena do-
mini est euā-
geliz. Ante
diem festum
pascbe etc.
Job. xij. Et

ca qd̄ possunt disputari sequen-
tes questiones. ¶ Prima vtrum
cōueniēter in die cene institū-
tum est sacramentum eucharistie.
¶ Sc̄da. vtrum cōueniēter x̄ps
in die cene iude p̄ditori tribue-
rit sacramentū. corporis ⁊ san-
guinis sui. ¶ Tertia. vtrum post
buccellā intinctā a christo iude
porrectā diabolus intravit in eū.

D primas
questiones sic
p̄cedit Cūca
sanc. t̄bo. iij.
sen. disti. vij.
arti. iij. q. iij.
q. Item. iij. q.
q. lxxij. ar. vj.

Et videtur q̄
non cōueniēter die cene institu-
tum fuit sacramētū eucharistie.
¶ Primo sic. per hoc sacramētū
hoies x̄po vniūtur sicut mētuz
capiti. An̄ d̄r Job. vj. Qui man-
ducat meā carnē ⁊ bibit meū
sanguinē in me manet ⁊ ego in
eo. sed x̄ps est caput etiā omniū
hominū etiā q̄ fuerūt ab initio
mūdi. ergo debuit institutio hu-

1025. Quadam die de

facili xpi molit